

***KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB OBCE SENIAKOVCE
NA ROKY 2022-2030***

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD	3
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	4
1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	5
1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu.....	10
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	12
2.1 Analýza demografických údajov a sociálnej situácii v obci	12
2.1.1 Demografia obce	12
2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci	16
2.2.1 Školstvo.....	16
2.2.2 Zdravotníctvo	16
2.2.3 Služby v obci.....	16
2.2.4 Znevýhodnené skupiny	17
2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci	20
2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov	21
2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti	24
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	27
3.1 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb	27
3.1.2 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb.....	27
3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	31
3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	31
ZÁVER	33
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	34

ÚVOD

Sociálne služby sú primárne cielené na podporu začleňovania ľudí do spoločnosti, zaistenie sociálnej súdržnosti a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti obyvateľov. Pre slovenskú ekonomiku sú v súčasnosti charakteristické najmä nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v domácom a komunitnom prostredí, potreba zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb, ako aj rozvoj ich kvality. Keďže zodpovednosť za túto oblasť je decentralizovaná, dostáva samospráva významné úlohy pri zabezpečovaní tejto oblasti.

Súčasná sociálna situácia niektorých skupín nie je vyhovujúca, v dôsledku čoho sa obec Seniakovce zamerala na spracovanie strategického rozvojového dokumentu podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov, ktorý by určil smerovanie obce v tejto oblasti a zabezpečil dobre fungujúcu sociálnu sieť na území obce, z ktorej by profitovala nielen obec samotná, ale aj širšie okolie obce a regiónu, v súlade so stanovenými národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030.

Obec Seniakovce vníma spracovaný komunitný plán ako určitú pomôcku alebo návod, vďaka čomu môže realizovať a plánovať potreby svojich občanov a zabezpečiť kvalitné poskytovanie sociálnych služieb.

Obec Seniakovce si kladie zabezpečenie dôstojného života pre všetkých obyvateľov obce ako jeden z primárnych cieľov, s čím jej pomáha aj komunitné plánovanie. Obec v dôsledku toho pristúpila k vypracovaniu Komunitného plánu sociálnych služieb obce, ktorý preskúma potreby a požiadavky obyvateľov obce v tejto oblasti, zanalyzuje stav poskytovaných služieb v obci, prítomnosť znevýhodnených skupín a na základe toho stanoví ciele a priority, následne úlohy a opatrenia, s cieľom rozvoja sociálnych služieb na území obce, ktoré sa budú realizovať v nasledujúcom období.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Sociálne služby zahŕňajú rôzne činnosti, ktoré sú cielené na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorí si sami nevedia zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov za účelom, aby boli schopní viesť samostatný život a zachovali si určitý životný štandard. Sociálne služby sa zároveň usilujú o zníženie sociálnych problémov v spoločnosti ako dôsledku nerovností v príjmoch a postavení. Za najviac ohrozené skupiny obyvateľstva, ktoré využívajú sociálne služby sa radia najmä staršie osoby, rodiny s deťmi, osoby s telesným postihnutím, ako aj osoby, ktoré sa ocitli z rôznych príčin na okraji spoločnosti.

Vývoj a spôsoby poskytovania a financovania sociálnych služieb závisia od demografického, ekonomického a sociálneho vývoja daného územia, ako aj od najnovších trendov v sociálnej oblasti.

Sociálna služba je definovaná ako odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny,
- zabezpečenie starostlivosti o dieťa z dôvodu situácie v rodine, ktorá vyžaduje pomoc pri starostlivosti o dieťa.

Nepriaznivá sociálna situácia podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy:

- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „dôchodkový vek“),
- pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo ak sa stala obeťou správania sa iných fyzických osôb, alebo zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- z dôvodu straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby na účely tohto zákona je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia podľa tohto zákona je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálna služba sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb.

1.1 Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím **zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní** (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý

nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín:

- 1) sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
 - terénna sociálna služba krízovej intervencie
 - poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach (nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania)
 - nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
- 2) sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
 - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
 - pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
 - služba na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života,
 - služba na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
 - služba včasnej intervencie.
- 3) sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:
 - poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár),
 - domáca opatrovateľská služba,
 - prepravná služba,
 - sprievodcovská služba a predčítateľská služba,

- tlmočnická služba,
 - sprostredkovanie tlmočnickej služby,
 - sprostredkovanie osobnej asistencie,
 - požičiavanie pomôcok.
- 4) sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:
- monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
 - krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií,
- 5) podporné služby, ktorými sú:
- odľahčovacia služba,
 - pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
 - poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
 - podpora samostatného bývania,
 - poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
 - poskytovanie sociálnej služby v práci,
 - poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Druhy sociálnych služieb možno účelne a vhodne spájať a je ich možné poskytovať ambulatnou, terénnou a pobytovou formou a to na určitý aj neurčitý čas.

Poskytovateľ sociálnej služby je povinný:

- prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby,
- aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností,
- poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni,
- spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby poskytovanej v zariadení s celoročnou pobytovou formou do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia s prednostným poskytovaním sociálnej služby terénnou formou, ambulatnou formou alebo týždennou pobytovou formou, a to so súhlasom prijímateľa sociálnej služby a pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Obec je povinná vytvárať podmienky na podporu:

- a) komunitného rozvoja,
- b) komunitnej práce - podporu aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov,
- c) komunitnej rehabilitácie - koordináciu činností subjektov obce (rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia zdravotnej starostlivosti) vedúcich k obnove a rozvoju fyzických, mentálnych, pracovných schopností v nepriaznivej situácii a k podpore v začlenení sa do spoločnosti. Na tento účel slúžia komunitné centrá.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami. Obec má podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa zákona) podľa § 80 povinnosť vypracovať a schváliť **komunitný plán sociálnych služieb** vo svojom územnom obvode, na základe ktorého vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode. Má vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja, aby predchádzala vzniku alebo rozširovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešila prípadné miestne sociálne problémy, poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb, základného sociálneho poradenstva a pod.

Obcou vypracovaný a schválený komunitný plán je nielen zákonom stanovená povinnosť, ale pomôže obci spoznať jej sociálnu situáciu, a tým lepšie zaviesť adekvátne sociálne služby. Je to záväzný dokument, nie však nemenný. Jeho cieľom je:

- posilňovať sociálnu súdržnosť, spolupatričnosť všetkých obyvateľov obce a zapájanie čo najširšieho spektra občanov do verejného života,
- plánovať sociálne smerovanie a uplatňovať sociálne služby tak, aby plnilo potreby

- všetkých sociálnych skupín v ich prirodzenom sociálnom prostredí,
- skvalitňovať už existujúce sociálne služby,
 - predchádzať sociálnej izolácii či diskriminácii jednotlivcov, určitých sociálnych skupín,
 - opätovne začleňovať do komunity tých, ktorí z nej boli vylúčení alebo sú sociálne ohrození (alebo predstavujú pre obyvateľov hrozbu, vyvolávajú strach, neistotu).

Zákon o sociálnych službách stanovuje pôsobnosť obce a stanovuje jej nasledujúce **kompetencie a úlohy vo vzťahu ku komunitnému plánu:**

OBEC:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o:
 - 1) odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, v odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - 2) zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - 3) odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - 4) povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
 - 1) sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - 2) nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu
 - 3) opatrovateľskej služby,
 - 4) prepravnej služby,
 - 5) odľahčovacej služby,
 - 6) pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,

- 7) terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa §12,
- h) uzatvára zmluvu:
- 1) o poskytovaní sociálnej služby,
 - 2) o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) iné činnosti - bod k) až v) podľa § 80.

1.2 Strategické podklady k spracovaniu komunitného plánu

Pri spracovaní komunitného plánu je nutné rešpektovať a zohľadňovať viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych, národných a európskych strategických dokumentoch. Konkrétne sa jedná o nasledujúce dokumenty:

a) miestne dokumenty

- Spoločný územný plán obcí Lemešany, Janovík, Bretejovce a Seniakovce,
- Všeobecne záväzné nariadenia obce.

b) regionálne dokumenty

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja,
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Prešovskom samosprávnom kraji na roky 2020-2025,
- Sociálny program PSK na ochranu práv a právom chránených záujmov detí a na predchádzanie a zamedzenie nárastu sociálnopatologických javov na území PSK,
- Stratégia PSK pre mládež 2015-2020 s výhľadom do roku 2025.

c) národné dokumenty

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030,
- Stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030,
- Národný akčný plán na elimináciu a prevenciu násilia na ženách 2014-2019,
- Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči mládeži v Slovenskej republike.

MPSVR SR v marci 2021 schválilo **Národné priority rozvoja sociálnych služieb** ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom s cieľom cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v SR, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít.

Dokument definuje nasledujúce národné priority:

- 1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,*
- 2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,*
- 3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,*
- 4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.*

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 Analýza demografických údajov a sociálnej situácii v obci

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Obec Seniakovce sa v rámci spracovania rozvojových a strategických dokumentov snaží práve o dosiahnutie tohto cieľa.

Obec Seniakovce sa nachádza v Košickej kotline, v doline rieky Torysa a patrí do regiónu Šariš. Centrum obce leží na súradnici 48° 49' 34" severnej zemepisnej šírky (N) a 21° 18' 10" východnej zemepisnej dĺžky (E). Nadmorská výška v strede obce je 206 metrov nad morom a jej kataster sa rozkladá na ploche 2,58 km².

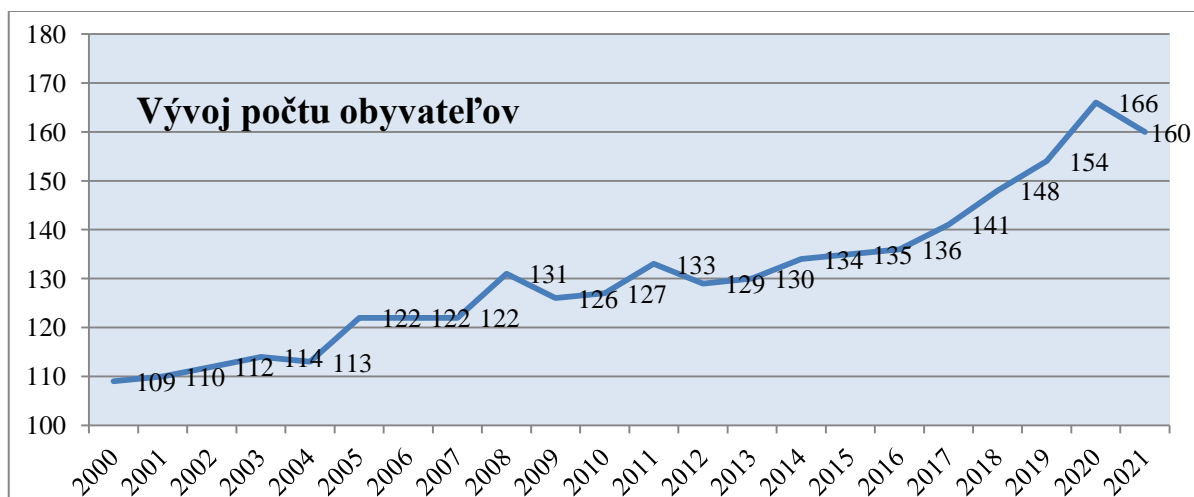

V rámci územného členenia Slovenskej republiky sa obec Seniakovce zaraďuje do Prešovského samosprávneho kraja, do okresu Prešov. Obec leží 23 km od mesta rešov a približne 15 km od mesta Košice. Seniakovce susedia s obcami Bretejovce, Ploské, Budimír, Nová Polhora, Družstevná pri Hornáde.

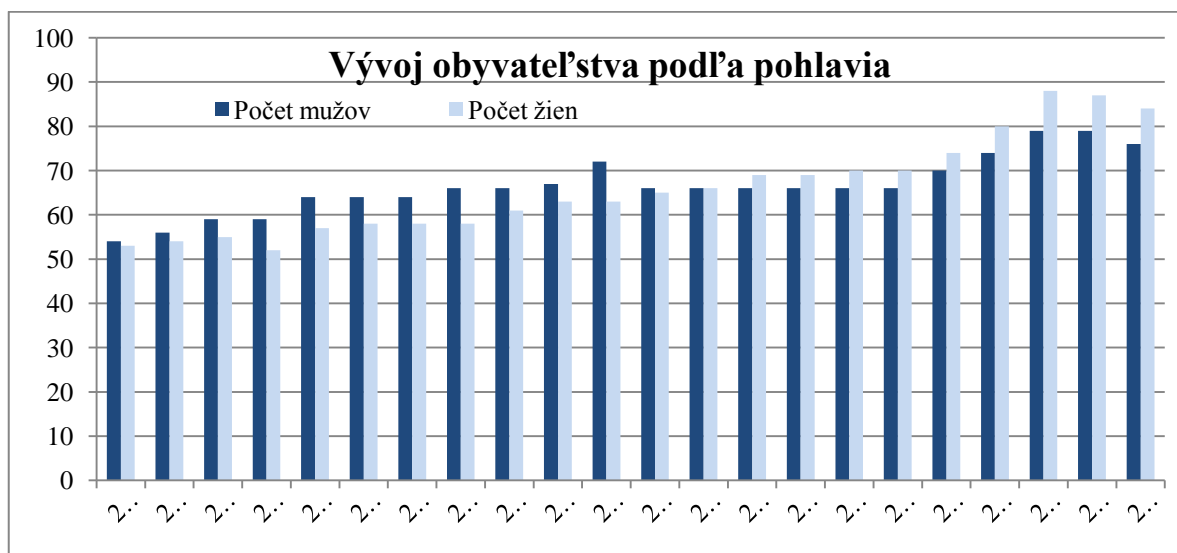
2.1.1 Demografia obce

Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1289, kedy obec bola majetkom Petra z Drienova. Počas rokov mala obec viacero pomenovaní - Scine, Senek, Senyakowce. V roku 1427 bola obec vlastníctvom Sinka zo Šebastovej, v 17. storočí patrila Dóczyovcom.

Aktuálny vývoj v demografickej oblasti je výsledkom základných demografických procesov reprodukcie, či už prirodzených alebo mechanických. V rozmedzí rokov 2000 - 2020 počet obyvateľov obce Seniakovce postupne narastal. Kým v roku 2000 obec evidovala 109 obyvateľov, v roku 2021 bolo zaznamenaných 160 osôb, maximálny počet obyvateľstva obec evidovala v roku 2021 - 166 osôb.

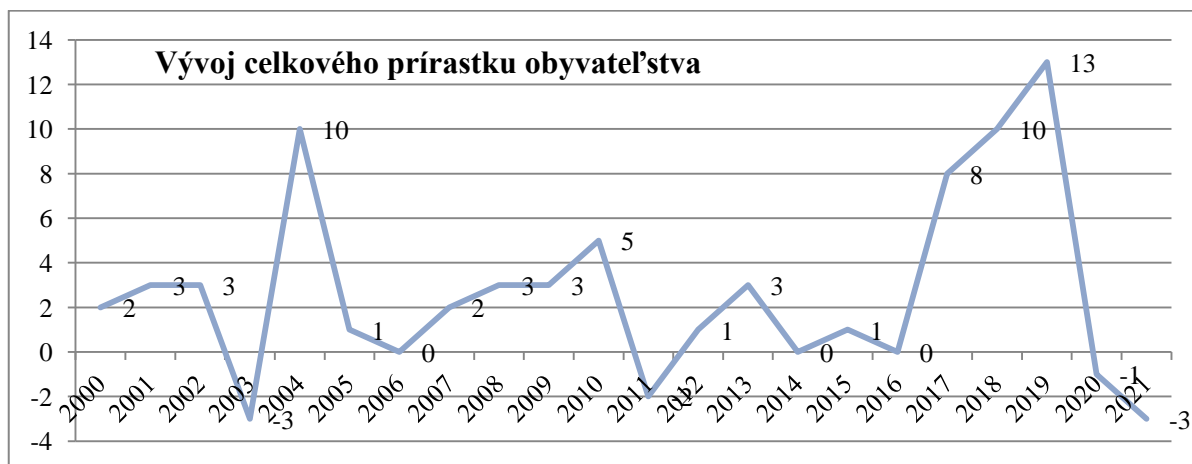
Z pohľadu zastúpení jednotlivých pohlaví, v obci Seniakovce do roku 2010 dominovali muži v porovnaní so ženami. Najvýraznejší rozdiel v porovnaní mužov a žien je dokumentovaný v roku 2010, kedy počet mužov o 10 prevyšoval počet žien a v roku 2019, kedy naopak bolo v obci o 10 žien viac v porovnaní s počtom mužov. Naopak, najnižší rozdiel medzi pohlaviami obec zaznamenala v roku 2012, kedy v obci žilo 66 mužov a 66 žien.

	2000	2003	2006	2009	2012	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet sobášov	0	0	1	0	0	0	1	3	1	0	1
Počet rozvodov	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Počet narodených	2	0	1	1	1	0	1	0	0	2	0
Počet zomretých	1	1	2	1	3	1	1	1	2	1	1

Počet prisťahovaných	3	1	2	4	4	3	9	13	18	3	2
Počet vysťahovaných	2	3	1	1	1	2	1	2	3	5	4

Na základe vybraných ukazovateľov a vývoja demografickej situácie v obci možno konštatovať, že v obci je dokumentovaný dlhodobý postupný nárast v celkovom počte obyvateľstva, čo je jednak spôsobené vyšším počtom narodených v porovnaní s počtom zomretých, jednak prevyšovaním počtu prisťahovaných do obce v porovnaní s počtom vysťahovaných z obce. V rámci celého sledovaného obdobia je celkový prírastok obyvateľstva kolísavý. I napriek tomu, že sa v obci vyskytujú roky, kedy je prírastok záporný, v celom sledovanom období do obce pribudlo o 57 obyvateľov viac ako z obce odbudlo v dôsledku smrti alebo odsťahovania z trvalého pobytu.

Štruktúra obyvateľstva

- Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011, v obci výrazne prevláda **slovenská národnosť**, až takmer 97%, teda môžeme hovoriť o homogenite obce v rámci národnostného zloženia. 1 občan sa prihlásil k ukrajinskej národnosti, k inej národnosti sa obyvatelia nehlásili. Pri 3 obyvateľoch národnosť zistená nebola.
- Z hľadiska náboženského vyznania v obci dominuje **rímskokatolícke vierovyznanie**, ku ktorému sa hlási 64% z celkovej populácie. Vierovyznanie sa nepodarilo zistiť pri 7% populácie obce. Bez vyznania je v obci 9% populácie. Z ostatných náboženstiev sú zastúpené napr. evanjelická cirkev augsburského vyznania (17% občanov), gréckokatolícka cirkev (2,26% občanov) a pravoslávna

cirkev (1 občan).

- V kontexte úrovne vzdelanosti populácie obce, ktorá sa stáva jedným z predpokladov významne vplývajúcim na celkovú schopnosť rozvoja územia, možno konštatovať, že najviac populácie v obci má dosiahnuté najvyššie vzdelanie vysokoškolské (1.,2. alebo 3. stupňa) - viac ako 19,5% obyvateľov. Druhou najviac zastúpenou skupinou sú osoby s úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou - 18,8%. Bez vzdelania je v obci takmer 16% obyvateľov. Základné vzdelanie má 14% obyvateľstva a učňovské vzdelanie bez maturity takmer 10,5% obyvateľov. Pri takmer 4% obyvateľov vzdelanie zistené nebolo.
- V kontexte vekového zloženia obyvateľstva v obci Seniakovce prevládajú osoby v produktívnom veku, skupiny osôb v predproduktívnom a poproduktívnom veku sú v aktuálnom období pomerne vyrovnané, s miernou prevahou osôb v poproduktívnom veku.

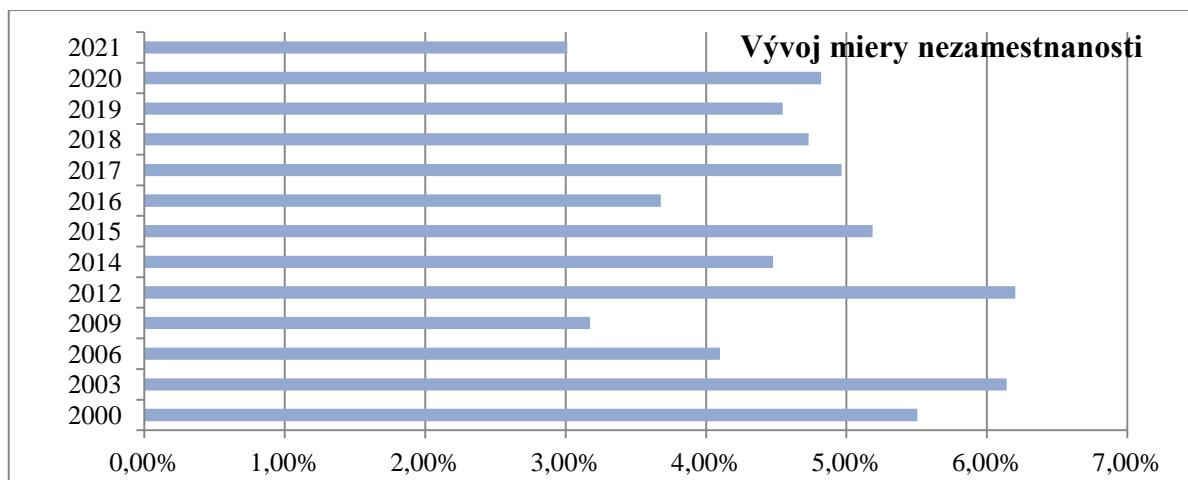
Podiel osôb (%)	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021
v predproduktívnom veku	19,61	18,69	16,39	16,3	13,97	15,58	16,77	16,87	14,38
v produktívnom veku	63,73	66,36	68,85	65,93	63,24	64,29	64,67	65,06	66,88
v poproduktívnom veku	16,67	14,95	14,75	17,78	22,79	20,13	18,56	18,07	18,75

Na základe štatistík priemerného veku v obci možno pozorovať trend postupného zvyšovania priemerného veku obyvateľstva, avšak nárast je pomalší v porovnaní s rastom priemerného veku v celej SR.

Priemerný vek obyvateľstva									
	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021
Seniakovce	37,73	38,36	39,48	40,54	2,07	41,32	40,52	40,99	42,69
SR	48,7	44,2	39,54	38,23	42,41	46,59	47,95	49,2	41,39
Index starnutia									
Seniakovce	85	80	90	109,09	163,16	129,17	110,71	107,14	130,43
SR	51,22	59,78	70,74	81,01	94,22	101,9	104,8	107,34	108,27

2.1.5 Nezamestnanosť

Z pohľadu celkovej nezamestnanosti v obci možno pozorovať, že nezamestnanosť sa od roku 2012, kedy dosiahla svoje maximum, postupne klesala a výrazne sa znížila najmä v posledných rokoch v porovnaní s predchádzajúcim sledovaným obdobím. Najnižšiu mieru nezamestnanosti obec zaznamenala v roku 2016, kedy bolo bez práce 5 občanov.

2.2 Analýza poskytovaných sociálnych služieb v obci

2.2.1 Školstvo

Školské zariadenia sa v obci vzhľadom na počet obyvateľov nenachádzajú. Deti a žiaci navštevujú MŠ Bretejovce a Základnú školu s materskou školou M.R.Štefánika v Budimíre, ktorá je strediskovou školou pre deväť okolitých obcí.

2.2.2 Zdravotníctvo

Zdravotnícka vybavenosť zodpovedá veľkosti obce. Nenachádza sa tu nijaké zdravotné stredisko ani ambulancie lekárov. Tieto služby obyvatelia využívajú v obci Lemešany a v okresnom meste Prešov alebo v meste Košice, kde sa nachádzajú všetky potrebné ambulancie lekárov, nemocnica i lekárne, ako aj sociálne zariadenia.

2.2.3 Služby v obci

V rámci verejnej vybavenosti obce sú pre obyvateľov k dispozícii tieto zariadenia:

1. KULTÚRA:

- **kultúrny dom** - budova je využívaná na kultúrne posedenia, rodinné oslavy, smútočné posedenia, verejné zasadnutia OZ, kultúrno - spoločenské podujatia

organizované obcou. Budova je však v nevyhovujúcom technickom stave a je potrebná rekonštrukcia.

- **kultúrne pamiatky** - v obci sa nachádza kostol. Až do roku 1956 stál v obci románsko-gotický kostolík Gréckokatolíckej cirkvi zasvätený sv. Krížu z 13. storočia. V uvedenom roku sa ho miestni veriaci rozhodli zbúrať s tým, že na jeho mieste postavia nový chrám. To sa im však podarilo až v roku 1989. Len nedávno odborníci zistili, že zo zbúraného kostolíka sa zachoval renesančný zvon z roku 1580. Spolu s mladším zvonom z 20. storočia bol niekoľko desaťročí uložený v pivnici, až kým nebol postavený nový kostol. V novembri 2012 bol zvon vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku a predstavuje jedinú známu súčasť zbúranej stredovekej stavby.
 - **kultúrne podujatia** - obec na pravidelnej báze organizuje multikultúrne podujatie Gaštanfest, tradičné pečenie Seniakovských medovníčkov a Mikuláša, maľovanie veľkonočných vajec, Seniakovské noviny.
2. **ŠPORT:** Vzhľadom na veľkosť obce nie je vybudovaná žiadna voľnočasová infraštruktúra. Obec nemá vybudované ihrisko ani iné športovisko.
 3. **KOMERČNÁ VYBAVENOSŤ** - z pohľadu komerčnej vybavenosti je pre obyvateľov k dispozícii jedna predajňa potravín. Ostatné služby využívajú obyvatelia obce v okolitých obciach a mestách.

2.2.4 Znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale predovšetkým skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa skupín dotýkajú. Znevýhodnené skupiny sú definované spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, teda od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Úbytok populácie, jej starnutie a migrácia spôsobujú konštantný pokles celkového počtu obyvateľov komunity, čo sa odráža na problémovom rozvoji oblasti sociálnych služieb. Keďže starnutie obyvateľstva nie je možné zastaviť, je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto oblasti a plánovať sociálne služby v kontexte tohto indikátora.

Obec Seniakovce definovala na svojom území tieto sociálne znevýhodnené skupiny:

- a) starší občania - seniori,
- b) mladé rodiny, deti a mládež,

c) nezamestnaní, občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Pre znevýhodnené skupiny a sociálne odkázaných občanov je dôležité, či je služba poskytovaná bezplatne alebo je potrebné za službu platiť. Za väčšinu služieb je nutné platiť, avšak časť nákladov berie na seba obec. Obec Seniakovce v rámci existujúcich kompetencií v oblasti sociálnej politiky zabezpečuje tieto úlohy:

- ✓ finančný príspevok na CVC
- ✓ finančný príspevok ZŠ a MŠ Budimír - príležitostne

Starší občania

Starší občania sú pre potreby komunitného plánu dôležitou skupinou, ktorá si z demografického hľadiska vyžaduje najväčšiu pozornosť zo strany poskytovateľa sociálnej služby. Sociálne služby sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity. Pre túto skupinu sú typické tieto prejavy:

- predlžovanie individuálneho, ako aj priemerného veku,
- nárast chorobnosti a závislosti na sociálnej pomoci,
- zvýšené riziko straty partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny,
- pretrvávajúci potenciál jednotlivcov pre vlastný prospech, ako aj pre prospech komunity.

V rámci tejto skupiny je pozorovateľná trvalo a prirodzene vzostupná tendencia rastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity a tiež zvyšujúci sa vek dožitia, s čím sa spájajú vyššie požiadavky na zdravotnú a sociálnu starostlivosť o túto skupinu občanov. Starnutie populácie nie je však jav, ktorý je pozorovateľný len v demografii obce Seniakovce, jedná sa o celoslovenský trend. Podľa údajov ŠUSR /2020/ tvoria dôchodcovia/osoby v poproduktívnom veku viac ako 18% z celkového počtu obyvateľov, pričom ich počty budú v kontexte súčasných vývojových trendov naďalej narastať. Je preto potrebné zamerať sa na úroveň služieb pre túto znevýhodnenú skupinu.

Obec vzhľadom na svoju veľkosť neposkytuje v rámci tejto skupiny obyvateľov opatrovateľskú službu. Tieto služby využívajú obyvatelia obce v prípade potreby v rámci okolitých domovoch sociálnych služieb. Obec nemá majetok ani priestory, kde by bolo možné vytvoriť denný stacionár pre dôchodcov, príp. pre matky s deťmi.

Mladé rodiny, deti a mládež

Jedná sa o cieľovú skupinu, kde príjemcami sociálnych služieb sú predovšetkým:

- mladé rodiny, ktoré majú problémy so zabezpečením vlastného bývania, poklesom životnej úrovne po narodení detí s nižšími príjmami,
- jednotlivé ohrozené deti, mládež a mladí dospelí, ktorí sa nachádzajú v nepriaznivej alebo krízovej sociálnej situácii, pre ktorú je potrebné nastaviť súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu a je potrebné poskytnúť pomoc v závislosti od závažnosti poruchy a situácie.
- deti žijúce v nevyhovujúcom rodinnom prostredí (zanedbávané deti a mládež zo strany rodičov – nedostatočná úroveň záujmu a starostlivosti o výchovu, zabezpečovanie základných životných potrieb a pod.), deti zo sociálne slabších rodín, deti ohrozené syndrómom CAN (týrané, zneužívané a zanedbávané deti), deti a mládež s poruchami správania a s tendenciami k asociálnemu správaniu, deti s problémom záškoláctva, „mladí dospelí“ po ukončení ústavnej starostlivosti.

Zistenie presnej početnosti cieľovej skupiny nie je možné, nakoľko sa štatisticky nesleduje. Z demografickej analýzy je možné stanoviť iba percentuálny podiel detí mládeže, ktorý sa podľa údajov ŠUSR nachádza na úrovni približne 17% (osoby v predproduktívnom veku). V komplexe skupiny detí a mládeže je potrebné zdôrazniť možnosti voľnočasových aktivít, ktoré sa aktuálne na území obce nenachádzajú. Vzhľadom na veľkosť obce sa tu nenachádza materská ani základná škola, tieto zariadenia navštevujú deti v susednej obci Budimír. Obec nedisponuje priestormi, ktoré by boli využiteľné pre vytváranie voľnočasovej infraštruktúry.

Nezamestnaní, občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Keďže sa jedná o najrôznorodjšiu skupinu znevýhodnených osôb, jej potreby, prístupy k nej, ako aj formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto skupine vyžadujú individuálne riešenia. Do tejto skupiny obec zaraďuje týchto občanov:

- nezamestnaní,
- občania bez domova,

- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby,
- občania spoločensky neprispôsobiví,
- závislí občania,

Vzhľadom k rôznorodosti týchto skupín a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe /okrem skupiny nezamestnaných/ je možné počet skupiny a zvlášť niektorých jej kategórií len odhadnúť.

Treba v budúcnosti zvážiť aj možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom.

Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčinnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V rámci tejto skupiny osôb je potrebné zaistiť priebežnú terénnu sociálnu prácu, pomoc k svojpomoci podporou programov a projektov zameraných na sociálnu inklúziu alebo využívaním rôznych foriem zamestnávania tejto cieľovej skupiny.

V skupine nezamestnaných, občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie viac ako 12 mesiacov je chápaný ako znevýhodnená osoba na trhu práce, čo je predovšetkým spôsobené hrozbou poklesu pracovných návykov u tejto osoby. Vzhľadom na celkový počet obyvateľov a tiež možnosti nájsť si prácu v okolí, situácia v tejto znevýhodnenej skupine nie je v súčasnosti neriešiteľná.

Osoby s nízkym, resp. žiadnym vzdelaním predstavujú rovnako sociálne ohrozenú skupinu, keďže tieto osoby sú častokrát vyčleňované z trhu práce a v dôsledku toho postupne aj z rôznych oblastí spoločnosti. Ak aj tieto osoby majú zamestnanie, o ktoré prídu, stávajú sa nezamestnanými a mnohokrát nezamestnateľnými a zaradia sa do skupiny dlhodobo nezamestnaných. Je preto potrebné venovať dostatočnú pozornosť podpore týchto skupín, vytváraniu pracovných možností a príležitostí a poskytovaniu sociálneho poradenstva.

2.2.5 Stav poskytovaných služieb v obci

Sociálna infraštruktúra je primárne určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva,

pričom jej rozmiestňovanie vychádza zo štruktúry osídlenia a veľkosti obce. V rámci rozdelenia kompetencií zo strany štátu zodpovedá za sociálnu službu a terénnu sociálnu prácu obec.

Opatrovateľská služba v obci Seniakovce nie je poskytovaná vzhľadom na veľkosť obce a celkový počet obyvateľov. V prípade potreby občania využívajú tieto služby v okolitých domovoch sociálnych služieb. Keďže v budúcom období vyvstáva hrozba prestarnutia populácie je potreba zvyšovania a rozvoja kapacít poskytovania týchto služieb s cieľom naplnenia sociálnych potrieb jednotlivých skupín obyvateľstva.

Za službami, ktoré v obci absentujú sú obyvatelia obce nútení dochádzať do okolitých obcí a miest, ktoré sú z obce dobre dostupné.

Obec Seniakovce v súčasnom období poskytuje pre jednotlivé sociálne skupiny tieto služby:

- ✓ finančný príspevok na CVC
- ✓ finančný príspevok ZŠ a MŠ Budimír - príležitostne

2.3 Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov

Obec Seniakovce v budúcich obdobiach uvažuje s nárastom obyvateľstva v skupine predproduktívneho a produktívneho veku, ako dôsledku ZaD UPN, v ktorom sa počíta s rozšírením obce. Napriek tomu, obec si je vedomá aj starnutia populácie, nárastu osôb v poproduktívnom veku, v dôsledku toho sa požiadavky na sociálne služby budú zvyšovať a je potrebné zahrnúť tieto skutočnosti aj do finančného plánovania obce.

Keďže požiadavky na poskytovanie sociálnych služieb budú rásť, s ohľadom na budúce potreby obyvateľov obce by bolo vhodné orientovať sa na:

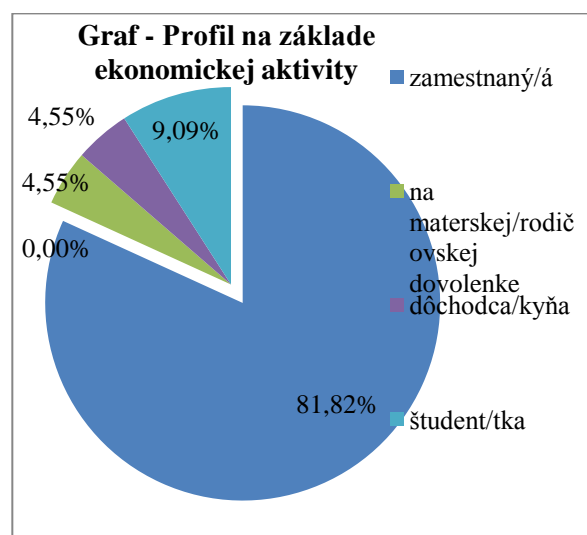
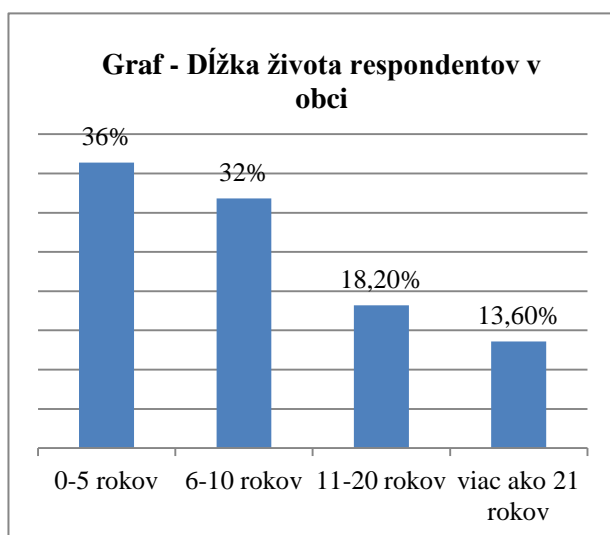
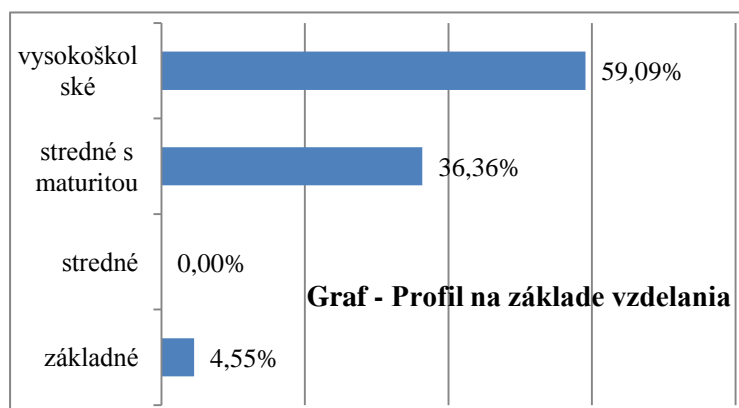
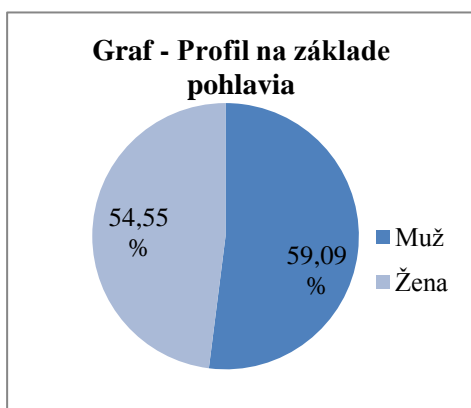
- rozširovanie foriem poskytovaných sociálnych služieb na území obce podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľstva,
- vytvorenie bezbariérových prístupov v obci,
- vytvorenie podmienok pre vzdelávanie a získavanie zručností,
- rozširovanie možností aktívneho trávenia voľného času v obci pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,

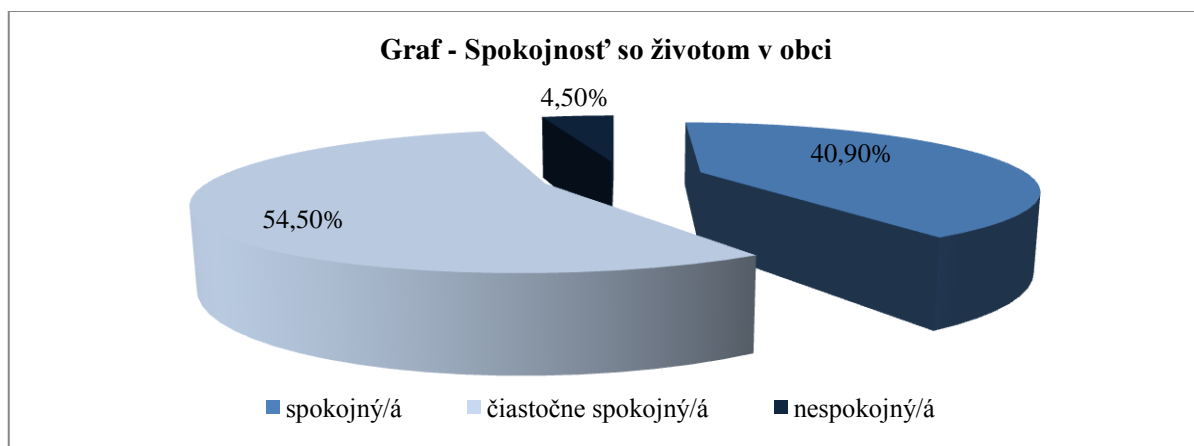
Práve orientácia na tieto kľúčové disparity pomôže posilniť sociálnu a ekonomickú stabilitu obce Seniakovce a zvýšiť celkovú kvalitatívnu úroveň poskytovaných služieb pre

znevýhodnené skupiny na území obce, ako aj ostatných občanov.

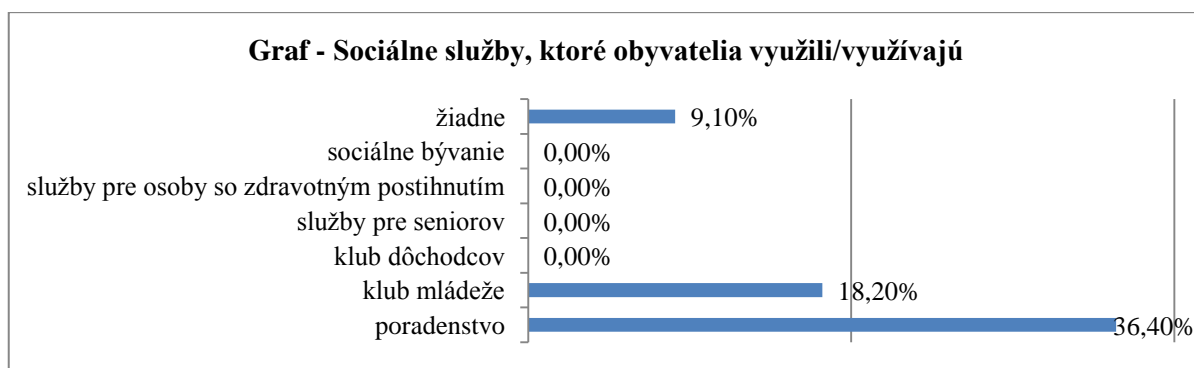
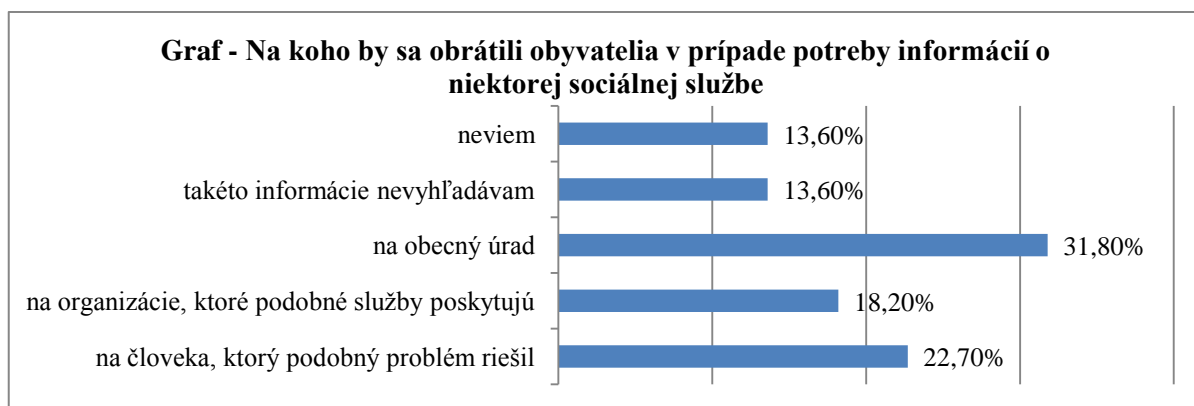
Pri spracovaní rozvojového dokumentu boli v prípravnej fáze zapojení aj obyvatelia obce, ktorí mali možnosť prostredníctvom realizovaného dotazníkového prieskumu vyjadriť svoje názory a požiadavky/odporúčania pre rozvoj v sociálnej oblasti. Obec pri stanovovaní konkrétnych priorit a opatrení pre túto oblasť brala názory obyvateľov do úvahy a zohľadnila ich odporúčania. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 22 občanov. Prieskum prebiehal v mesiaci január - apríl 2022, pričom občania boli o možnosti vyplnenia dotazníkového prieskumu informovaní prostredníctvom obecného rozhlasu a na internetovej stránke obce.

Charakteristika respondenta

Vnímanie oblasti sociálnych služieb zo strany občanov

Najviac ohrozené skupiny osôb	
Mladé rodiny, rodiny s malými deťmi	44,4 %
Deti a mládež	27,8 %
Seniori/starší občania	27,8 %
Dlhodobo nezamestnané osoby	11,1 %
Žiadna	15,6 %

Služby, na poskytovanie ktorých by sa obec mala zamerať v budúcom období
Služby pre seniorov a starších občanov
Služby pre mladé rodiny, materská škola
Služby na trávenie voľného času
Sociálne bývanie
Aktivity pre všetky vekové kategórie
Klub dôchodcov a klub mládeže
Denný stacionár pre seniorov
Knižnica

Výsledky dotazníkového prieskumu poukazujú na súlad vnímania sociálnej oblasti v obci obyvateľmi a vnímania sociálnych problémov riadiacich orgánov obce Seniakovce. Obyvatelia definovali ohrozené skupiny v obci takmer totožne, ako ich definuje KPSS. Taktiež konkrétne opatrenia, ktoré definovali obyvatelia obce v prieskume do veľkej miery zodpovedajú opatreniam definovaným v strategickej časti dokumentu KPSS. Obec by samozrejme v ideálnom prípade realizovala všetky opatrenia, avšak s ohľadom na rozpočet obce musí samospráva vybrať prioritné opatrenia v sociálnej oblasti, ktoré plánuje pre obdobie rokov 2022-2030 realizovať.

2.4 SWOT analýza sociálnej oblasti

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Oportunities, Threats) kompletizuje a zoraďuje vnútorné silné a slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenia podľa dôležitosti. SWOT analýza je východiskom pre formulovanie stratégie, ktorá vznikne ako súlad medzi vnútornými vlastnosťami a vonkajším prostredím. Ide najmä o vzájomné porovnanie vnútorných silných a slabých stránok obce a možností a ohrození, ktoré pôsobia na ďalší rozvoj územia z vonkajšieho prostredia.

SILNÉ STRÁNKY

- + vhodná poloha obce,
- + susedská a neformálna výpomoc,
- + príprava KPSS,

- + vidiecke prostredie obce a jej okolia,
- + potenciál ďalšieho rozvoja cestovného ruchu,
- + dostatok pracovných príležitostí v okolí obce,
- + vybudovaná technická infraštruktúra v obci s výnimkou kanalizácie,
- + individuálny prístup samosprávy k riešeniu problémov znevýhodnených osôb,
- + aktívny prístup samosprávy k riešeniu problémov v sociálnej oblasti.

SLABÉ STRÁNKY

- starnutie obyvateľstva v obci,
- nízky počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt v obci,
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb,
- migrácia a odliv mladých ľudí z obce,
- nezáujem občanov o veci verejné,
- nezáujem a nízke povedomie spoločnosti o sociálnej oblasti, podmienkach poskytovania sociálnych služieb, nárokov a úhrad za sociálnu službu,
- nedostatok vhodných priestorov vo vlastníctve obce na zriadenie sociálnych zariadení,
- slabé finančné ohodnotenie opatrovateliek,
- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby,
- nedostatočná prevencia voči kriminalite a možným protispoločenským konaniam, absencia špecializovaného poradenstva pre problémy detí v školskom veku,
- slabá informovanosť o možnostiach využívania sociálnych služieb na úrovni BBSK,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre rozvoj sociálnej oblasti.

PRÍLEŽITOSTI

- + využívanie podpory štrukturálnych fondov EÚ,
- + trend posilňovania terénnych sociálnych služieb a posilňovania rodiny k plneniu jej základných funkcií,
- + vzdelávanie v sociálnej oblasti,
- + strednodobé a dlhodobé plánovanie obce,
- + cielenie opatrení podľa miestnych potrieb,
- + zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov,

- + zapojenie obyvateľov do plánovania sociálnej oblasti,
- + podpora mladých rodín a znevýhodnených skupín,
- + podpora legislatívy v sociálnej oblasti.

OHROZENIA

- nárast sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby,
- nárast alkoholizmu a užívania drog medzi deťmi,
- nedostatočná osвета v oblasti ochrany sociálnych práv,
- časté legislatívne zmeny,
- výskyt civilizačných chorôb a epidémií,
- dôsledky zmeny klímy, ktoré prinášajú nové ohrozenia,
- zhoršenie, príp. rozpad spoločenských, komunitných, rodinných vzťahov.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

3.1 Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

3.1.2 Rozvoj poskytovaných sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre obdobie 2021 - 2030 sa orientujú na tieto základné oblasti:

1. Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,
2. Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
3. Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,
4. Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý analyzuje súčasný stav a navrhuje nasledovné odporúčania a priority, ktorých realizácia prispeje k lepšiemu a efektívnejšiemu zabezpečovaniu sociálnych služieb v obci. Obec Seniakovce si v kontexte tohto zámeru definovala strategický cieľ v oblasti sociálnych služieb:

Hlavným cieľom obce Seniakovce v sociálnej oblasti je posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce, zabezpečenie poskytovania kvalitných a dostupných sociálnych verejných služieb na území obce a zabránenie sociálnemu vylúčeniu skupín obyvateľstva.

Uvedený cieľ je možné dosiahnuť len spoluprácou viacerých sektorov, subjektov a partnerov. Dôležitou otázkou však je dostupnosť finančných prostriedkov. V súčasnosti je možné financovať sociálne služby prostredníctvom príspevkov z vyššieho územného celku, prostredníctvom nenávratných finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov EÚ, z príspevkov z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z rozpočtu obce, zo sponzorských darov.

Obec Seniakovce si pre nasledujúce roky určila v rámci sociálnej oblasti tieto opatrenia:

Špecifické ciele a priority rozvoja sociálnych služieb na území obce Seniakovce	
Cieľ 1: Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých sociálnych skupín obyvateľstva a priblížiť ich čo najviac k ohrozeným skupinám obyvateľov.	
Cieľ 2: Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, mladé rodiny a občanov so spoločenskými problémami a podporovať ľudskú a občiansku dôstojnosť týchto skupín.	
Cieľ 3: Zabezpečiť komplexnú informovanosť a spoluprácu v sociálnej oblasti pre všetky znevýhodnené osoby na území obce, ako aj ostatných občanov.	
Cieľ 4: Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.	
Opatrenia rozvoja sociálnych služieb na území obce Seniakovce	
1.1	Podpora neverejných poskytovateľov pri rozširovaní sociálnych služieb Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 4
1.2	Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1 a 2
2.1	Zriadenie denného stacionára/priestoru pre seniorov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1a 2
3.1	Realizovanie propagačných a informačných aktivít v sociálnej oblasti Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
3.2	Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
4.1	Zabezpečenie kvalitného poskytovania sociálneho poradenstva Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 1,2 a 3
4.2	Zlepšenie technického stavu a materiálového vybavenia obecných budov Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 3
4.3	Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb na štátnej úrovni Opatrenie smerujúce k naplneniu cieľa č. 3

V súlade so zverejnenými Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 a na základe spracovaných analýz vychádzajúcich zo sociálnej situácie občanov obce Seniakovce a skutočným stavom poskytovaných sociálnych služieb na území obce, obec si stanovila hlavné ciele KPSS na obdobie rokov 2022-2030 nasledovne:

1. Zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb na základe potrieb jednotlivých

sociálnych skupín obyvateľstva a priblížiť ich čo najviac k ohrozeným skupinám obyvateľov.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

1.1 Podpora neverejných poskytovateľov pri rozširovaní sociálnych služieb

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*

1.2 Spolupráca s poskytovateľmi zdravotnej a ošetrovateľskej starostlivosti pri zabezpečovaní starostlivosti u cieľových skupín

- *v súlade s NP2 "Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti."*

2. Vytvoriť ponuku komunitne poskytovaných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb seniorov, mladé rodiny a občanov so spoločenskými problémami a podporovať ľudskú a občiansku dôstojnosť týchto skupín.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

2.3 Zriadenie denného stacionára/priestoru pre seniorov

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí.*

3. Zabezpečiť komplexnú informovanosť a spoluprácu v sociálnej oblasti pre všetky znevýhodnené osoby na území obce, ako aj ostatných občanov.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

3.1 Realizovanie propagačných a informačných aktivít v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli*

obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".

- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Podpora susedskej výpomoci, neformálnej starostlivosti a dobrovoľníckej činnosti v sociálnej oblasti

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*

4. Zvýšiť úroveň poskytovaných sociálnych služieb.

Aktivity na dosiahnutie cieľa:

4.1 Zabezpečenie kvalitného poskytovania sociálneho poradenstva

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

4.2 Zlepšenie technického stavu a materiálového vybavenia obecných budov

- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

4.3 Vzdelávanie a informovanosť zamestnancov obce s dôrazom na aktuálnosť poskytovania sociálnych služieb na štátnej úrovni

- *v súlade s NP1 "Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb."*
- *v súlade s NP3 "Priblížiť ponuku sociálnych služieb bližšie k občanom, aby boli obyvatelia schopní zotrvať čo najdlhšie vo svojom prirodzenom prostredí".*
- *v súlade s NP4 "Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb".*

3.2 Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Seniakovce úzko participuje a kooperuje s Programom rozvoja obce. Čiastkovým cieľom kooperácie týchto dokumentov je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie hospodárskeho a sociálneho života v obci a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Keďže finančné možnosti obce sú ohraničené, požiadavku na rozvoj sociálnej oblasti je nutné zahrnúť do plánovaného rozpočtu na ďalšie roky a programové obdobia. Obec vzhľadom na svoju možnosť a finančné zdroje nie je schopná svojpomocne realizovať plánovaný komplexný rozvoj sociálnej oblasti na svojom území. Na jednotlivé priority rozvoja sa obec bude snažiť získať nenávratné finančné príspevky, ktoré by pomohli rýchlejšie realizovať stanovené priority. Časový horizont realizácie opatrení komunitného plánu sociálnych služieb, ako aj zodpovedné osoby, ktoré budú tieto opatrenia koordinovať stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Seniakovce.

Aktivity a opatrenia stanovené a definované v komunitnom pláne budú vykonávané priebežne počas celého obdobia plánovanej realizácie KPSS v rámci poskytovania všetkých druhov sociálnych služieb. Aktivity budú realizované jednak podľa požiadaviek prijímateľov, jednak podľa finančných možností obce a podľa dostupných výziev na predkladanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky.

3.3 Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Rozvoj sociálnej oblasti je možné dosiahnuť len prostredníctvom aktívnej účasti obyvateľov obce na komunitnom plánovaní. Obyvatelia obce by mali svoje potreby a požiadavky v oblasti poskytovania sociálnych služieb vyjadriť, aby bola obec schopná reflektovať na skutočné potreby občanov. Predstavitelia samosprávy a poverené osoby sa budú v nasledujúcich rokoch snažiť o priebežné monitorovanie týchto potrieb, následné posudzovanie a vytváranie finančných rezerv, ktoré umožnia realizovanie potrieb občanov v sociálnej oblasti.

Komunitný plán obce predstavuje pre sociálnu oblasť usmernenie a stratégiu, ktorou sa obec chce pre nasledujúce obdobie riadiť, pričom záväznosť tohto dokumentu je potrebné chápať v kontexte všetkých subjektov pôsobiacich na území obce - podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor a pod. Dokument je základným

podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Občania, príp. subjekty pôsobiace na území obce sa do komunitného plánovania môžu zapojiť prostredníctvom nasledujúcich krokov:

- písomnými návrhmi, ktoré budú odovzdané na Obecnom úrade Seniakovce,
- ústnymi návrhmi občanov na rokovaníach OZ alebo na obecnom úrade, kde sa vyhotoví úradný záznam o predložení návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasťou obyvateľov na verejných zhromaždeniach obce Seniakovce.

Komunitný plán je možné meniť, príp. dopĺňať, ak sa zmenia priority obce, alebo obec získa mimoriadne finančné prostriedky na konkrétne potreby v obci, príp. sa vyskytnú nové návrhy a podnety na poskytovanie sociálnych služieb v obci Seniakovce. Predkladať návrhy na modifikáciu dokumentu bude v právomoci starostu obce a poslancov OZ. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť návrhy na modifikáciu strategického dokumentu. Na zasadnutiach OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predložia poslanci informácie o návrhoch modifikácii a OZ bude rokovať o ich relevantnosti. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Obecného zastupiteľstva.

Obecné zastupiteľstvo obce Seniakovce je povinné minimálne raz ročne prerokovať Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností aplikovať požiadavky a návrhy do Komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Počas roka sa môže každý poslanec OZ oboznámiť s priebehom plnenia komunitného plánu v priestoroch Obecného úradu Seniakovce.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce Seniakovce - starosta obce a Obecné zastupiteľstvo.

ZÁVER

Obec Seniakovce sa pri komunitnom plánovaní zamerala najmä na základné skupiny, pre ktoré je nevyhnutné plánovať sociálne služby. Jedná sa o skupiny starších občanov - seniorov, mladé rodiny, deti a mládež nezamestnaných a občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami. Obec dôkladne zvažovala členenie sociálnych skupín, aby bola schopná efektívne zacieliť a kombinovať konkrétne opatrenia pre danú sociálnu skupinu. Obec Seniakovce sa týmto spôsobom snaží o zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom sociálnom prostredí, ako aj o zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb v obci.

Obec Seniakovce sa usiluje o zabezpečenie všetkými dostupnými prostriedkami, aby seniori, ľudia s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom nezostávali opustení, izolovaní, bez finančných prostriedkov, plní beznádeje a potrebnej starostlivosti. Dôležité je vytvoriť prístup k sociálnym službám s rešpektovaním každého jednotlivca a jeho individuálnych potrieb, k čomu sa obec zaviazala v rámci spracovaného dokumentu komunitného plánu sociálnych služieb. Tento prístup, či už zo strany rodiny, štátu alebo spoločnosti, môže napomáhať k tomu, aby starší mohli prežiť dôstojnú starobu a ostatné znevýhodnené skupiny život bez diskriminácie a vylúčenia zo spoločnosti.

Komunitný plán obce Seniakovce na roky 2022-2030 bol schválený bez pripomienok, uznesením Obecného zastupiteľstva obce Seniakovce č.17/2022, dňa 23.06.2022.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 – MPSVaR SR (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Zákon c.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon c. 601/2003 Z.z. o životnom minime
- Zákon c.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Spoločný územný plán obcí Lemešany, Janovík, Bretejovce a Seniakovce
- Všeobecne záväzné nariadenia obce